

Boverket
remiss@boverket.se

Begäran om yttrande över "Boverkets förslag till föreskrifter om krav på tomter m.m."

Er beteckning: 3925/2021

Länsstyrelsens remissyttrande

Denna begäran om yttrande är en av sex yttranden över förslag till nya byggregler vilket Boverket har sänt ut över sommarssemestrar. Den tidsram som getts för remissynpunkter är inte rimlig.

Under respektive avsnitt och rubrik med sidhänvisning framgår länsstyrelsens synpunkter med indragen text, utom för de sammanfattande synpunkterna nedan.

Övergripande synpunkter på denna föreskrift

Fångas inte brandskyddet in vid placering och utformning av byggnader, vad gäller räddningstjänstens framkomlighet och hjälp vid utrymning kan detta leda till svårigheter att i "efterhand" tillgodose krav på brandskydd som ett tekniskt egenskapskrav. Ändringar i utformning och placering kan leda till att en ny bygglovsansökan behöver lämnas in. Att byggnadsnämnden redan vid bygglovets bör meddela byggherren att vald utrymningsstrategi innebär att startbesked inte kan ges, kan vara krävande för en bygglovshandläggare och visar på att frågorna inte reds ut i rätt ordning.

Byggnadsnämnden bör därför också kunna ställa krav på att en projektering av brandskyddet även lämnas in vid prövningen av bygglovets. Denna "brandskyddsbeskrivning" bör var mindre omfattande och avpassad för de frågor som behandlas i prövningen av bygglovets.

Se vidare Länsstyrelsens i Boverkets förslag till föreskrifter om krav på Brandsäkerhet

Övergripande och återkommande synpunkter på föreskrifterna med avseende på dess konsekvenser

Det finns en risk att kraven i föreskrifterna blir otydliga när de allmänna råden tas bort. För att främja effektiviteten i PBL-systemet är det därför angeläget att Boverket ger vägledning om vad de i grunden statliga kraven betyder. Det finns annars risk för ett ökat antal överklaganden och rättsprocesser hos länsstyrelserna eller i domstol om tolkningen av

kraven, exempelvis avseende interimistiska eller vägrade slutbesked. Det kan i sin tur påverka länsstyrelsens behov av resurser.

Boverkets har angett bl.a. följande. Författningsförslaget formuleras som teknik- och materialneutrala verifierbara funktionskrav. När föreskrifterna uttrycks som funktionskrav tydliggörs det att byggherrar får frihet att föreslå egna lösningar som uppfyller föreskrifterna. Handböcker, standarder, branschstandarder och branschöverenskommelser kommer att få en viktig roll vid tolkning av byggreglerna.

Handböcker, standarder eller branschöverenskommelser är inte juridiskt bindande, men ska enligt Boverket tillmätas stor tyngd och vara vägledande för beslut.

Genom att handböcker, standarder eller branschöverenskommelser ska vara vägledande för beslut blir regelverket mer svåröverskådligt för exempelvis byggnadsnämnden och överinstansen. Det vägledande materialet blir utspritt på fler källor och informationssökning kommer att ta längre tid. Detta bedöms vara en nackdel med förslaget.

Idag används de allmänna råden i BBR som stöd för att bedöma kravnivåerna. Hur funktionskraven i föreskrifterna ska tillämpas kan bli rättsosäkert efter den 1 juli 2025 (enligt övergångsbestämmelserna ska BBR kunna tillämpas fram till den 1 juli 2025) om det inte tagits fram stöd för bedömningarna av funktionskraven. Det kan inte tas för givet att det finns handböcker, standarder eller branschöverenskommelser som täcker samtliga funktionskrav.

Av rättssäkerhetssynpunkt är det viktigt att handböcker, standarder och branschöverenskommelser är tillgängliga för var och en i läsbar form utan krav på betalning. Byggherren måste ha möjlighet att läsa den aktuella handboken, standarden eller branschöverenskommelser för att själv kunna göra en egen bedömning av vilka funktionskrav som är tillämpliga och om åtgärden uppfyller dem. Vidare är det viktigt att även byggnadsnämnden och överinstanserna har tillgång till dessa dokument och att det av byggnadsnämndens beslut framgår vilken handbok, standarder eller branschöverenskommelse som har tillämpats i det enskilda fallet. Handböcker, standarder och branschöverenskommelser bör finnas tillgängliga redan när föreskrifterna ska träda i kraft.

Frågan är om branschöverenskommelser och standarder som tas fram av exempelvis större byggföretag, kommer att uppfylla samhällets krav. Om det förekommer flera handböcker eller standarder finns det risk för att nivån för att uppfylla ett visst funktionskrav varierar beroende på vem som har upprättat handboken eller standarden. Den ena handboken eller standarden kanske anges en viss nivå för att uppfylla ett funktionskrav, medan en annan handbok eller standard anger en högre eller lägre nivå för att uppfylla kravet. En sådan flexibel tillämpning av byggreglerna riskerar att leda till att ”lika fall” inte bedöms lika.

Risken är att rättssäkerheten och likabehandling påverkas negativt eftersom ett funktionskrav kan uppfyllas på flera olika sätt. Det blir upp till varje kommun och bygglovshandläggare att avgöra om kraven är uppfyllda i varje situation. Detta blir ett komplext arbete vilket bedöms leda till en ökad arbetsbörda och kräva mer kompetens. Det finns alltså en risk för att reglerna kommer att tillämpas olika i olika kommuner men också en risk för att bygglovshandläggare inom samma kommun gör olika bedömningar.

Det är en brist att det inte upplyses om förekommande krav i PBL eller PBF som hör till författningsförslaget. I 8 kap 9 § p 4 anges det t ex att det på tomten eller i närheten av den i skälig utsträckning finns lämpligt utrymme för parkering, lastning och lossning av fordon. För överskådlighetens skull bör dessa krav även framgå vid inledningen av respektive föreskrift.

Att kontroller både görs enligt föreskriften och till kontrollplan enligt 10 kap 24 § PBL kan bli belastande om inte dessa kontroller samordnas eller inte utförs. Hur utformningskrav av bygg- och markåtgärder kontrolleras bör därför ingå 10 kap PBL.

Länsstyrelsen ser ett stort behov av att Boverket tar fram omfattande och tillräckligt innehållsrika vägledning

Se vidare länsstyrelsens yttrande i Boverkets remiss 29/2022

1 Författningsförslag

1 kap Övergripande bestämmelser

Definitioner

5 § sid 8

Att barn definieras som barn i förskoleåldern är för snäv begränsning. När det gäller risk för drunkning bör barns ålder för simkunnighet beaktas.

2 kap Tillgänglighet och användbarhet

4 § sid 10

Högsta längd på lutande gångvägar behöver anges

6 § sid 10

Högsta avstånd till HCP-plats behöver anges. Se vidare synpunkt under författningskommentar

3 kap Framkomlighet för utryckningsfordon

2 § sid 10 och 3-4 §§ sid 11

Det behöver anges fler utformningskrav för säkerhet vid brand utöver avstånd mellan uppställningsplats och angreppsplats, räddningsväg samt in- och utfart. Utformningskrav bör även gälla framkomlighet där stegbil- lift behövs för att utrymma människor från balkonger och

högt belägna fönster. Behövs det brandvattenposter behöver detta även kontrolleras i bygglov. Framkomlighet bör även beaktas där det råder översvämningsrisk.

5 kap Skydd mot olyckor vid uppförande av vissa andra anläggningar än byggnader

2 § sid 11

Barn bör avse barn till och med årskurs 6 när simkunnighet enligt skollagen uppfyllts.

5 Beskrivning av förslaget

5.1 Författningsförslagets utformning

Sid 27-

Länsstyrelsen har den allmänna synpunkten att det är en brist att det inte framgår vilka krav i PBL eller PBF som hör till författningsförslaget. Hänvisningen till lag och förordning i BBR i inledningen av varje kapitel eller avsnitt bör kvarstå. Detta bör framgå för att byggherrar och projektörer ska förstå att även kraven i PBL och PBF ska dokumenteras.

Funktionskraven är också i flera fall så allmänt hållna att de bättre borde ingå i förordningen.

Sid 28

Boverket skriver ”Att förslag till specifika lösningar i författningsförslaget, som idag finns som allmänna råd i BBR, inte ska tolkas som en sänkning av kravnivån.”

Länsstyrelsen ser dock en risk med att sådana tolkningar kan uppstå rent allmänt av att starka ekonomiska intressen får ett stort inflytande.

Tre preciseringsnivåer

Enligt den nya regelmodellen kan bestämmelserna ha tre olika preciseringsnivåer: A, B eller C. Olika bestämmelser inom samma område kan formuleras med olika preciseringsnivåer. Boverket har formulerat krav med den lägre preciseringsnivån, där Boverket bedömer att det finns möjlighet samt vilja och initiativ hos branschen att utarbeta egna lösningar och verifieringsmetoder.

Denna vilja och möjligheter hos branschen kan ju förändras över tid, så frågan är om det är lämpligt att preciseringsnivån ska utgå från dessa förhållanden.

Exempelvis har de allmänna råden till avsnitt 8:91 BBR, med mått för minsta stegdjup i trappa (0,30 meter) och att en trappa bör ha fler än två steg, bedömts vara olämpliga att göra om till föreskrift för alla typer av trappor på alla typer av gångvägar.

Länsstyrelsen bedömer tvärtom att det krävs en hög preciseringsnivå mot bakgrund av att begräsning av olycksfall, risker för liv och hälsa hör till det viktigaste delarna av föreskrifterna.

5.2 Övergripande bestämmelser

5.2.2 Mindre avvikelser

Sid 30: Ändringen tydliggör att det är byggherren som har ansvaret för att en åtgärd uppfyller alla krav i författningen. Samtidigt är det Boverkets bedömning att det är byggherren som i sin projektering, på ett ansvarsfullt sätt, ska avgöra om det finns skäl att göra en mindre avvikelse från en föreskrift i 1 kap. 6–14 §§ och i 5 kap.

Det är sedan byggnadsnämndens uppgift att inför start- eller slutbesked eller i ett tillsynsärende bedöma om byggherren har tillämpat de tekniska egenskapskraven och möjligheten att göra mindre avvikelser på ett korrekt sätt.

Det kan finnas risk att byggherren är mer generös med att medge avvikelser om det är en själv som bedömer detta, jämfört med att det är byggnadsnämnden som medger avvikelser. Om byggherren själv bedömer att det föreligger skäl till mindre avvikelser under byggprocessens gång så kan det bli svårt för bygglovshandläggarna att i ett tillsynsärende bedöma om byggherren har tillämpat de tekniska egenskapskraven och möjligheten att göra mindre avvikelser på ett korrekt sätt. Risken är då att handläggarna, för att t.ex. inte onödigt fördyra eller försena projektet, väljer att släppa igenom avvikelser som de inte hade gjort om nämnden hade fått frågan och bedömt om det var frågan om en mindre avvikelse innan åtgärden utfördes.

5.2.6 Byggherrens kontroller

Sid 33: För att kvalitetssäkra byggprocessen införs bestämmelser om att kontroller ska genomföras, att resultatet ska dokumenteras, hur kontrollerna ska utföras beroende på när i byggprocessen de genomförs samt hur olika typer av kontroller kan kombineras för att säkerställa att kraven uppfylls. Krav på kontroll gäller oberoende av de kontroller som tas upp i kontrollplan enligt 10 kap. 6 § PBL.

Det saknas bestämmelse om hur resultatet av byggherrens kontroller ska dokumenteras. Det borde tydliggöras på vilket sätt detta ska ske för att undvika situationer där byggherren och byggnadsnämnden har olika uppfattning om ifall kravet har uppfyllts.

Byggherren är skyldig att utföra kontroller enligt både 10 kap. 6 § PBL och 1 kap. 10 § i den nu aktuella författningen. När dessa krav inte är samordnade ökas risken att byggherren missar någon av dessa skyldigheter. Därför bör dessa kontroller bakas ihop i en och samma

handling, en ”utvidgad” kontrollplan. Regler i 10 kap. PBL behöver kompletteras för detta syfte.

5.2.7 Dokumentation från projekteringen

Sid 34

Hur dokumentation av projektering av en byggnadsutformning ska ske, framgår inte av förslaget. Ska projektering bli möjlig att verifieras? Ska denna del kunna införas i en separat kontrollplan rörande uppfyllande av utformningskrav? Ett bättre alternativ är att dessa kontroller sammanförs med kontroller enligt 10 kap PBL, se ovan. Denna frågeställning rörande utformningskrav är även tillämplig i remiss 3680/2021 om tillgänglighet och användbarhet för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga i byggnader.

Länsstyrelsen bedömer att det är onödigt i de flesta fall att dokumentera projektering för uppförande av små tillbyggnader.

5.3.2 Huvudsakliga förändringar

Regler om skyltning och om belysning

Sid 36 ”Men behovet av orienterande skyltar är oftast inte utrett redan inför bygglovet, och motsvarande gäller för belysningen.”

Vad gäller skyltar vill länsstyrelsen påminna att det råder bygglovsplikt för skyltar och ljusanordningar med vissa undantag i 6 kap 3 § PBF. Att bedöma om ”orienterande belysning och orienterande skyltar behövs” eller om någon annan åtgärd ska utföras i ett bygglov bör i första hand framgå av villkor till bygglovsbeslutet (som följer av 9 kap 23,33 b, 36, 37 eller 38 §§ eller behövs i övrigt av 40 § PBL.) Byggnadsnämnden kan då ange vilka handlingar eller redovisning som behövs för att bedöma att villkoren uppfylls.

5.3.5 Angöringsplatser och parkeringsplatser

Sid 38.

Boverket har valt att ange högsta avstånd till angöring men inte till parkering. Hur lagens uttryck om ”i närheten av” och ”skälig utsträckning” vad gäller parkering och i synnerhet tillgänglig parkering behöver Boverket utveckla. I ett flerbostadsområde kan en tomt bli vidsträckt, och om exploatör valt att samla alla parkeringsplatser av ena delen av området, kan avståndet till tillgänglig parkeringsplats bli för stort för en rörelsehindrad person att ta sig självständigt till parkeringsplatsen

5.4 Framkomlighet för utryckningsfordon på tomter

5.4.1 Huvudsakliga förändringar

Sid 39

Det allmänna rådet i BBR om minsta avstånd mellan en uppställningsplats för räddningsfordon och de angreppspunkter som ska nås från uppställningsplatsen ska enligt förslaget bli föreskrift. Det är angeläget att det i sammanhanget även tydligt regleras vilka krav som gäller för att räddningstjänsten ska kunna ta sig till uppställningsplatsen. Mot denna bakgrund kan det ifrågasättas varför det allmänna rådet om utformning av räddningsväg och uppställningsplats när det gäller fri höjd, marklutning, svängradie och bärighet, inte också införs som en föreskrift.

Utformningskrav bör även gälla framkomlighet i in- och utfarter och där stegbil- lift behövs för att utrymma människor från balkonger och fönster. Om ett område inte är försett med anslutning till brandposter eller släckningen är beroende av externt brandvatten, bör även detta undersökas i bygglov. Framkomlighet för räddningstjänsten i översvämningsskänsliga områden behöver även beaktas. Brandskyddbeskrivning bör tas fram även gällande utformning.

5.5 Skydd mot olyckor på tomter

5.5.2 Gångvägar

Sid 41

Att det inte ”föreslås inte någon detaljreglering av förhållandet mellan trappstegens höjd och djup.” detta kan medföra byggande av branta och långa trappor förenat med stor olycksrisk. Föreskrifter rörande olycksfallsrisk bör detaljregleras i preciseringsnivå C.

Att det anges att ”samhällets kostnader inom den specialiserade vården, samt för vård och omsorg i kommunerna, för fallolyckor var mer än 10 miljarder kronor år 2014”, vilket motsvarar i dagens penningvärde 13 miljarder kronor, talar för att en högre preciseringsnivå.

5.5.3 Öppningar i mark

Sid 43

Att ”Barn definieras i 1 kap. 5 § som ”personer i förskoleåldern”. Detta innebär alltså att bestämmelsen inte omfattar alla barn upp till 18 år, utan enbart de som omfattas av definitionen.” bedömer länsstyrelsen vara en för snäv utgångspunkt.

5.6 Skydd mot olyckor vid andra anläggningar än byggnader

5.6.3 Fasta bassänger på tomter avsedda för bad eller simning

Sid 46-47

Synpunkt sid 43 utvecklas: Barn som inte är simkunniga utgör en stor del av statistik för drunkningsfall, enligt metaanalys gjord på arbeten

som studerat inhägnade pooler kontra icke inhägnade har visat att en inhägnad minskar risken för barndrunskningar med 75 %.

Länsstyrelsens uppfattning är att barn även högre upp i åldrarna ska skyddas mot drunkning. Enligt Livräddningssällskapet skal alla barn i årskurs 6 enligt läroplanen vara simkunniga och kunna hantera nödsituationer vid vatten.

5.6.5 Dammar, fasta brunnar och fasta behållare på tomter som inte är slutna och där vätska förvaras

Sid 48-

Bestämmelsen är enligt sin ordalydelse tillämplig endast ”om vätska förvaras” (se 5 kap. 4 § i föreskriften). Det borde rimligen finnas betydande risk för olycksfall även i dammar, fasta brunnar och fasta behållare på tomter som inte är slutna och som inte förvarar vätska. Det kan därför ifrågasättas om inte rekvisitet ”om vätska förvaras” ska utgå från bestämmelsen.

6. Ikraftträdande och informationsinsatser

6.1 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Sid 50:

Den nya författningen föreslås att träda i kraft den 1 juli 2024. De äldre bestämmelserna som ska upphävas föreslås att ha en övergångstid om ett år, alltså till den 1 juli 2025. Under denna övergångstid kommer att vara möjligt för byggherren att välja om den ska tillämpa de nya bestämmelserna eller om de ska tillämpa de gamla upphävda bestämmelserna i BBR. Förslaget motiveras av att byggherrarna och kommunerna ska få god tid på sig för att ställa om arbetet till de nya förhållandena.

Om det inte vid tidpunkten den 1 juli 2024 finns vägledning från Boverket (eller handböcker, standarder och branschöverenskommelser) tillgängliga så kan det ifrågasättas om det inte finns risk för att utformningen av övergångsbestämmelserna leder till att de inblandade parterna väljer att tillämpa de gamla bestämmelserna under hela övergångsperioden. I så fall kommer övergångsbestämmelserna inte att fylla någon funktion. Det är bättre att handböcker, standarder och branschöverenskommelser redan finns på plats och är tillgängliga för samtliga inblandade redan när föreskrifterna ska träda i kraft.

Om det föreslagna upplägget med övergångsbestämmelser ska införas är det viktigt, för att det ska bli tydligt för alla inblandade och för överprövande instans, att det av beslutet, eller av övriga handlingar i ärendet, framgår om byggherren valt att tillämpa den nya föreskriften eller de gamla bestämmelserna.

Där kostnadsfria och allmänt tillgängliga branschstandarder saknas bör Boverkets övergångsbestämmelser sträcka sig över längre tid än ett år. Det är angeläget att Boverkets vägledning finns tillgänglig i samband med att föreskrifterna träder i kraft. Med hänsyn till förväntade problem med tolkningen av föreskriften, föreslår länsstyrelsen att övergångstiden förlängs minst med ett halvår.

6.2 Informationsinsatser

Sid 50:

Det anges att övergångsbestämmelsernas längd beror på om det gäller en åtgärd som kräver bygglov eller anmälan. För alla åtgärder anges dock att ansökan, anmälan eller påbörjande ska ske innan 1 juli 2025.

Boverket bör ta på sig ansvaret att ta fram tillräckligt innehållsrika vägledningar. Behov av informationsinsatser av Boverket för olika målgrupper och med varierade metoder, bedömer länsstyrelsen som stort. En del i insatserna bör omfatta information om tillämpliga standarder, handböcker och branschstandarder.

7 Konsekvenser

7.1 Övergripande konsekvenser

Sid 51-52

Eftersom föreskrifterna även rör krav på utformning bör Boverket visa på vilka krav en byggnadsnämnd kan ställa på en byggherre för att visa att den uppfyllt kraven och hur de ska redovisas och följas upp.

7.1.4 Kunskap och vägledning behöver ges på andra sätt

Sid 53

Boverket låter branschen tolka regelverket och riskerar att inte bevaka allmänintresset i tillräckligt hög grad. Branschens tolkningar av regelverket blir inte allmänt tillgängligt. Boverket bör ta på sig ansvaret att ta fram vägledningar. Se vidare yttrande i remiss 29/2022.

Eftersom detta är viktig del av hur föreskrifterna kan fungera i praktiken borde Boverket ha utvecklat detta begrepp mer i förslag och konsekvensbeskrivning.

7.2 Företag

7.2.1 Byggherrar

Konsekvenser för små och medelstora företag och privatpersoner som byggherrar

Sid 59-60

Problem riskerar uppstå för byggnadsnämnder, små och medelstora företag och privatpersoner som är byggherrar, när det gäller

tolkningen av föreskrifterna. Länsstyrelsen bedömer att förslaget i stort kommer att medföra ökade kostnader för anlåtande av konsulter för projektering och tolkning av regelverket. Se 7.1.4 Kunskap och vägledning behöver ges på annat sätt.

7.4 Överklagade beslut i bygglovsprocessen

Sid 68

De överklagade beslut som rör krav på tomt enligt 8 kap 9 § PBL i Hallands län är relativt vanliga, vad gäller anpassning till naturförutsättningarna i första hand. Klagomål vad gäller brist på eller felplacerade parkeringsplatser, samt brist på friyta förekommer också. Vad gäller tillsyn eller överklagade startbesked, förekommer de sällan. Det finns en viss risk att bygglovsbeslut och startbesked kommer överklagas i en större utsträckning när funktionskrav blir svårtolkade. Förslaget kommer också att medföra ökat behov av inköp av standarder, branschstandarder och olika handböcker hos länsstyrelse och domstolar.

7.4.1 Länsstyrelsens tillsynsvägledning

Sid 68-69

Boverket ska tillsammans med Länsstyrelsen ge tillsynsvägledning i enlighet med 8 kap 13-14 §§ PBF. Införandet av ett ändrat regelverk för byggregler kommer att innebära ett ökat behov av vägledningsinsatser. Arbetet kommer inledningsvis att bli resurskrävande. Men även fortsättningsvis kommer sannolikt behovet av tillsynsvägledning att öka när kommunerna ska ingripa senare i byggprocessen.

7.4.2 Konsekvenser för Boverket

Sid 69

Innan och i samband med föreskriftens ikraftträdande bör Boverket få tillräckliga resurser för att klara de omfattande informationsinsatserna som behövs för detta ändamål. Detta gäller även deltagande eller bevakning av hur branschorganen tolkar föreskrifterna. Se synpunkter under 6.2 Informationsinsatser.

7.5 Kommuner

7.5.1 Övergripande konsekvenser

Sid 70

Under övergripande konsekvenser anges att författningsförslaget initialt kan leda till längre handläggningstider men att byggnadsnämnderna efter en övergångsperiod kommer kunna skapa bättre förutsättningar för en effektiv administration med handläggningstider som idag. Länsstyrelsen ställer sig frågande till

varför inte ambitionen med det nu aktuella förslaget är att korta handläggningstiderna jämfört med idag.

7.5.3 Konsekvenser för byggnadsnämndernas handläggning

Sid 71-

Problem riskerar att uppstå för byggnadsnämnder, när det gäller tolkningen av föreskrifterna. Länsstyrelsen bedömer att regelverket kommer att medföra stora ändringar och påverka det dagliga arbetet i kommunerna.

Det saknas en bedömning av hur stora kostnader som kan uppstå för kommunerna till följd av det nya författningsförslaget. Det saknas även en bedömning av vem som kommer att belastas av dessa ökade kostnader.

Hänsyn vid utformning av regelsystemet bör ta större hänsyn till att de flesta kommuner är små och medelstora kommuner där resursbrist råder, eller där kommunernas ekonomi inte tillåter att ha tillräcklig kompetens. För dessa kommuner kan inköp av standarder och medlemskap i branschorganisationer, för att få tillgång till vägledning, bli en onödigt stor utgift. Se 7.1.4 Kunskap och vägledning behöver ges på annat sätt.

7.9 Social hållbarhet

Sid 76-79

Förslaget brister vad gäller trappsäkerhet, barn, unga, äldre och personer med nedsatt funktionsförmåga löper en större risk med förslaget att råka ut för olyckor än med gällande BBR.

7.9.2 Barn och unga

Sid 77

Vad gäller att förebygga drunkningsolyckor bör även äldre barn än barn i förskoleåldern uppmärksammas.

8 Författningskommentarer

1 kap Övergripande bestämmelser

Definitioner

5 § sid 82

Att barn definieras som barn i förskoleåldern är för snäv begränsning. När det gäller risk för drunkning bör barns ålder för simkunnighet beaktas.

Projektering

8 § sid 82

Enligt förslaget ska projekteringen dokumenteras. Det behöver förtydligas hur dokumentationen ska utföras och förvaras. Att små

och enkla byggnader, ofta bygglovs- eller anmälningsbefriade, ska regelmässigt projekteras och dokumenteras bedöms som ett för högt ställt krav.

Kontroll

10 § sid 85-87

Länsstyrelsen ser positivt på att kontrollerna ska utföras fackmässigt och att de genomförs i tre olika skeden; under projektering, under utförande och i den färdiga byggnaden. Det framgår dock inte hur dokumentering av utförande och färdig byggnad ska gå till. Att kontroller både görs enligt föreskriften och till kontrollplan enligt 10 kap 6 § PBL och 1 kap. 10 § i den nu aktuella författningen kan bli belastande om inte dessa kontroller samordnas. När dessa krav inte är samordnade ökas risken att byggherren missar någon av dessa skyldigheter.

Det är annars uppenbart att dessa kontroller inte kommer äga rum. Hur utformningskrav av bygg- och markåtgärder kontrolleras bör ingå 10 kap PBL. Utformningskrav på projektering bör ingå en kontrollplan. Kontrollplanen behöver dock inte visa på hur de tekniska egenskapskraven uppfylls i skedet när en åtgärd ska prövas i bygglov. Hur dessa kontroller i olika skeden och mot olika krav ska ske bör utvecklas av Boverket i föreskrift eller vägledning. Se vidare synpunkt under 5.2.6 Byggherrens kontroller och 5.2.7 Dokumentation från projekteringen.

Länsstyrelsen bedömer att det är onödigt i de flesta fall att dokumentera projektering för uppförande av små tillbyggnader, t.ex. altaner, eller små komplementbyggnader, t.ex. friggebodar.

2 kap. Tillgänglighet och användbarhet på tomter

4 § sid 88-

I parker eller besöksområde inom tomtmark där tillfredsställande lutning kan uppnås, behöver det anges lutningen inte vara mer än 1:12 för en bestämd längsta sträcka till vilplan eller slutet av sluttningen. Är lutningen längre behöver den sänkas till 1:20

6 § sid 90

Det behöver anges att tillgänglig parkeringsplats bör vara belägen i bostadens närhet, om inte detta kan ordnas bör det anges giltiga undantag för om platsen inte kan ordnas i bostadens närhet.

3 kap. Framkomlighet för utryckningsfordon på tomter

1 § sid 90-92

Enligt Boverket är det ”viktigt att tänka på att avståndet 50 meter enbart rör möjligheten att komma i tillräcklig närhet till byggnadens entréer och andra

angreppspunkter med räddningsfordon i allmänhet men inte till uppställningsplatser för utrymning som är ett tekniskt egenskapskrav.” samt ”Om byggnader är utformade för att kunna utrymmas med hjälp av räddningstjänstens stegutrustning krävs en särskild analys av framkomligheten till respektive uppställningsplats för stegbil eller bärbar stege (utskjutsstege). Detta regleras i den föreslagna föreskriften om säkerhet i händelse av brand och är bestämmelser som inte prövas i bygglov utan som byggnadsnämnden inför startbesked bedömer om de kan antas komma att uppfyllas.

Länsstyrelsen är inte enig med Boverket. Att det finns utrymme på lämpliga lägen för uppställningsplatser samt även för stegbilar för säker utrymning, bör vara ett utformningskrav som prövas i bygglov. Komplementbyggnader, murar, vegetation murar och markytor kan ha ett sådant läge och utformning som annars kan hindra framkomligheten. Ett nyligen, av MÖD P12258-21, upphävt startbesked hade kunnat undvikas om framkomligheten prövats i bygglov.

Boverket skriver vidare: ”Med uppställningsplats avses inte nödvändigtvis en särskilt avsedd markerad och skyltad uppställningsplats. Det räcker att det finns en möjlig plats att stanna och parkera en släckbil eller annat räddningsfordon på väg eller gata utanför tomtgränsen eller inne på tomten.”

Att uppställningsplatser och räddningsvägar är skyltade bör även dessa prövas i bygglov. Att nöja sig med att ”det finns plats” för uppställningsplats efterhand efter bygglovsbeslut, kan bli problematiskt i områden med tät exploatering, där varje plätt får en annan användning.

Hela ”paketet” vad gäller framkomlighet för räddningstjänsten, inte bara bestämmelse om uppställningsplats enl 1 §, räddningsväg samt in- och utfart enl 3 §, bör prövas i bygglov. Kraven hänger ihop och bör inte delas upp i utformningskrav och egenskapskrav.

Beslutande

Yttrandet har beslutats av länsarkitekt Cecilia Engström med bygglovsarkitekt Dag Rundegren som föredragande. Länsjurist Sofie Sandberg har medverkat i ärendet.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.